

L'espai de la paraula

 quaderndelesidees.press/lespai-de-la-paraula/

March 10, 2016

“Per què, per què, enganyosa poesia, / m’ensenyes de fer mons?”, demana Jacint Verdaguer en un dels seus poemes. Tots, en algun moment, hem llegit o sentit un vers que ens ha quedat estampat a la memòria i que ja no hem abandonat. Si l’hem recordat és perquè ens deia alguna cosa que ens interessava, que trobàvem important per a la nostra vida o per a un moment puntual que ens ha tocat viure. Tots. Per què aquesta necessitat de paraula? Què s’hi amaga, darrere d’aquest fenomen? Els mots en la poesia poden actuar com un petit bàlsam per guarir tot allò que ens preocupa, ens inquieta, ens entristeix... ni que sigui tan sols per uns moments, i això ja és molt.

Tot i que la poesia és un dels gèneres literaris més arraçonats, alguna cosa ancestral ens hi connecta, ja que, igual que als nens petits els encanta sentir una vegada i una altra els contes que els expliquen els grans, nosaltres també ens meravellem quan algú ens recita un poema de memòria. Amb els mitjans tecnològics del moment, la memòria humana no és pas una eina que es consideri elemental, ja que sempre disposem de facilitats per cercar a la xarxa allò que volem recuperar, ja sigui una data, un nom, una adreça o un resultat de les taules de multiplicar. Hem perdut l’esforç de la memòria, aquesta facultat que, segons deia Ramon Llull, caldria exercitar cada dia aprenent-se els escrits d’un mateix o els dels altres. Segurament és per això que quan algú recita ens quedem embadalits escoltant, donant valor a un acte tan senzill però que, alhora, requereix dominar la capacitat de la parla i de la recitació, saber comunicar i transmetre l’encant del poema. Són els ingredients que fan que la gent es deixi endur a través de la paraula, una cosa que actualment poques persones saben o s’atreveixen a fer. Hem oblidat que, no fa tant, aquesta rapsòdia era present a totes les cases a través de la transmissió oral.

Ara podem parlar dels rapsodes o recitadors moderns, a peu de carrer. Ja no són els avis ni les àvies que ens reciten els refranys o les dites populars dels seus anys. Els rapsodes d’ara són gent que escriu, poetes que necessiten comunicar, deixar anar aquest bàlsam embolcallat de paraules. Cadascú amb el seu estil, però tots compartint aquesta fal·lera pels mots i l’energia de la poesia. Com a mortals i imperfectes necessitem aquesta cura de sentiments, i els altres, com a poetes, necessiten comunicar, dir els seus poemes, fer-los realitat a través de l’oralitat i crear aquest moment d’il·lusió i onirisme.

Tot i que no sempre és fàcil, o més ben dit, no ho posen fàcil. On són els llocs, les plataformes que permeten als poetes dir-hi la seva? Com que la poesia té pocs lectors, deu ser una cosa de poca importància, pensen les institucions. I d’aquesta manera construeixen la cultura i l’educació.

I tret dels quatre poetes importants que ho mouen tot, els altres queden totalment oblidats i sense cap facilitat per fer sentir la seva veu. S’han de buscar la vida i crear entre ells aquests llocs on puguin recitar a cor què vols –i sense veure un duro, és clar.

Sort d'aquesta militància poètica, que fa que els poetes no abandonin i s'espavilin inventant camins i cercant llocs i espais per fer-se sentir. I sort, també, del suport d'algunes entitats i associacions que decideixen fer-los cas i donar-los suport. Cada cop n'hi ha més, i és d'aquesta manera que la gent es va acostumant a sentir poesia, a veure que n'hi ha, i no només en els llibres plens de pols i en els manuals escolars. La poesia és real i la pots trobar fent un vermut, o en una plaça de diumenge.

A Sabadell, ja fa temps que des de diferents iniciatives la poesia comença a caminar entre nosaltres, a llocs com l'Aliança Francesa i la Casa Taulé, amb cicles de poesia i col·loquis que ja fa temps que es fan de la mà de Papers de Versàlia. També cal esmentar l'associació cultural de La Llançadora, que celebra les Nits de poesia un cop al mes. Així mateix, destaquen les lectures poètiques de les biblioteques municipals o la Poesia als Parcs del Marquet de les Roques. També hi ha el Centre Cívic Àgora i la seva cafeteria. Són destacables els actes d'enguany sobre dones poetes del CPNL (Consorti per a la Normalització Lingüística), i la poesia més compromesa i reivindicativa que la CAL (Coordinadora d'Associacions per a la Llengua catalana) i Can Capablanca donen a conèixer a través d'alguns dels seus actes. També cal parlar d'altres llocs ja més alternatius, com la Jaima Art Comuna o, fins i tot, d'iniciatives privades com concerts-recitals en cases particulars. I, fins i tot, aquest any l'associació cultural de l'Animalada ha decidit incloure la poesia en els seus actes de celebració de l'Aplec de la Salut, amb un espectacle poètic.

L'olla al foc va bullint, senyal que es cou quelcom. Ja veurem quant dura o fins on pot arribar tota aquesta iniciativa poètica sense ànim de lucre. Seria interessant preguntar-nos què està passant i per quins motius. Des d'aquí, també, volem fer un toc d'atenció a les institucions públiques: els poetes són aquí, amb idees i veu, i molt més vàlides que les de la majoria de polítics que gestionen la cultura catalana. Així doncs, penso que amb un bon tracte i un micròfon, es poden fer grans coses.

Si t'ha agradat aquest article i vols rebre informació dels pròxims que publiquem, envia'ns el teu nom i el teu correu electrònic.

He llegit i acceptat les condicions establertes en l'[avís legal i política de privacitat](#).

Cèlia Nolla

Filòloga, gestora cultural i poeta a batzegades.

